

VADAKSTES KOPIENAS ATTĪSTĪBAS PLĀNS

2015. – 2018. GADAM

SEMINĀRU CIKLS IR DAĻA NO PROJEKTA NR. 4.3-24/NFI/INP-002 "LATVIJAS
PLĀNOŠANAS REĢIONU UN VIETĒJO PAŠVALDĪBU TERITORIĀLĀS ATTĪSTĪBAS
PLĀNOŠANAS KAPACITĀTES PALIELINĀŠANA UN ATTĪSTĪBAS PLĀNOŠANAS DOKUMENTU
IZSTRĀDĀŠANA", KO LĪDZFINANSĒ NORVĒGIJAS FINANŠU INSTRUMENTS

Satura rādītājs

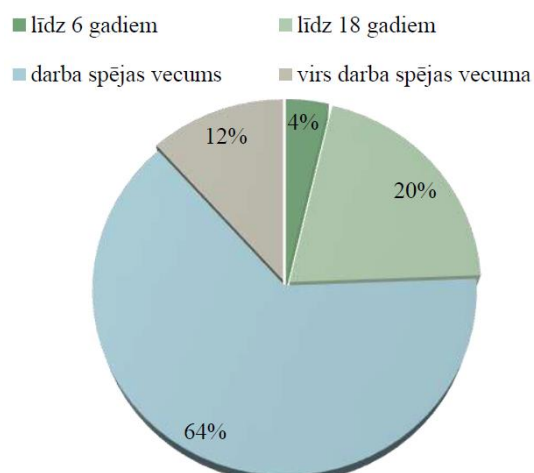
1	Informācija par Vadakstes pagastu.....	1
1.1	Kopienas raksturojums.....	2
2	Projekta ietekme uz faktisko kopienu.....	3
2.1	Attīstības plāna sagatavošanai veiktās aktivitātes.....	3
2.2	Secinājumi un piezīmes.....	4
	Pils kā fokuss un dzinējspēks.....	
	Laba dzīves telpa lauku dzīvesstila piekritējiem.....	
	Pārrobežas sadarbības atjaunošana	
3	Plānotās aktivitātes 2015. - 2018. gadā	6

1 Informācija par Vadakstes pagastu

Vadakstes pagasts atrodas pašā leišmalē, Saldus novada tālākajā dienvidaustrumu stūrī, pie skaistās robežupes, kura arī nes Vadakstes vārdu. Atrodoties tālu no lielajām pilsētām un novada centra (Vadakstes pagasta centrs atrodas 61 km no Saldus novada centra) esam paši savas kultūras dzīves veidotāji. Savu nosaukumu tas ieguvis no Latvijas-Lietuvas robežupes Vadakstes. Pagastā ir trīs apdzīvotas vietas- ciemi: Vadakste, Priedula un skrajciems Bileiķi. Pagasts ir platības ziņā neliels – tā kopējā teritorijas platība 72.1 km² kurā uz 2014. gada 1. janvāri dzīvoja 512 iedzīvotāji.

Iedzīvotāju sadalījums pa vecuma grupām: 1) no 0 līdz 6 gadiem – 19; 2) no 7 līdz 18 gadiem – 60 personas; darba spējīgā vecumā ir 327 iedzīvotāji, bet pēc darba spējas vecuma -106.

Mūsu mazais pagasts ar 466 iedzīvotājiem ir trešais mazākais pagasts pēc iedzīvotāju skaita Saldus novadā, bet faktiskais iedzīvotāju skaits, protams, ir vēl mazāks. Un cilvēku skaits turpina samazināties, jo trūkst darbu vietu. Cilvēku skaitu samazināšanās ļoti ietekmē pagasta dzīvi. Pirms nu jau sešiem gadiem (2009. gadā) tika slēgta Vadakstes pamatskola, kur tika zaudētas daudzas darba vietas un, protams, skolēnu aizplūšana uz citām skolām. No skolas

vienīgi pāri ir palikusi pirmsskolas grupiņa, kurā mācas 6 bērni, tā atrodas skolas jaunajā korpusā. Tā arī lielā skaistā Vadakstes muižas pils, kurā atradās skola, palika un tagad ir pustukša un tikai daļēji apsaimniekota.

Lai arī kā mums Vadakstē ir klājies, vienmēr esam turējušies kopā. Un cenšamies būt pēc iespējas aktīvāki. Vadakstē, neskatoties uz mazo iedzīvotāju skaitu, ir gan jauniešu teātris, gan jauktais vokālais ansamblis „Divi krasti”, gan sieviešu biedrība „Vadakstes liepas”, kā arī esam aktīvi sportisti, starppagastu sporta spēļu „Dienvīdi” vieni no organizatoriem un šīs tradīcijas aizsācējiem. Šajās spēlēs piedalās Saldus novada pagasti.

1.1 Kopienas raksturojums

Viena no lielākajām Vadakstes kopienas problēmām ir darbavietu trūkums un tas izraisa pastāvīgu cilvēku aizplūšanu. Daudzi dodas projām pamatā ekonomisku apsvērumu pēc uz citām apdzīvotām vietām un pilsētām vai arī, protams, uzreiz uz ārzemēm. Likumsakarīgi, ka vairākumā kopienu pamet tās turpmākie veidotāji — jaunieši. Tā kā mūsu kopienā nav daudz darba vietu, tad jauniešiem nešķiet pievilcīgi pastāvīgi dzīvot kopienas teritorijā. Viens veids kā veicināt jauniešu atgriešanos ir, protams, viņu vidū popularizēt uzņēmējdarbību, bet tas tāpat nestrādātu uz visiem kopienas jauniešiem, tāpēc ir svarīgi saglabāt jauniešos sajūtu, ka viņi ir piederīgi tieši Vadakstes kopienai un tieši tik mazai kopienai kā mūsu jebkurš cilvēks ir ļoti, ļoti svarīgs. Skaidrs, ka pilnībā visi jaunieši neatgriezīsies uz pastāvīgu dzīvi kopienā, tāpēc ir nepieciešams radīt vidi, lai viņiem vismaz brīvajā laikā būtu vēlme atgriezties savā dzimtajā kopienā. Lai šo vēlmi īstenotu, ir nepieciešams izveidot vietu, kur pulcēties vietējiem jauniešiem brīvajā laikā. Pagaidām šāds tikšanās centrs ir vietējā sporta zāle.

Pagasta teritorijas iedzīvotājiem, dēļ dzīvojamo platību izvietojuma pastāv dažādi uzskati un prioritātes par kopienas attīstību, jo pagastā ir divi "centri" — Vadakstes ciems, kas ir oficiālais pagasta centrs un Priedulas ciems.

Vadakstes kopienas iedzīvotāju vēl viena neatrisināta problēma ir kādreizējā skolas ēkas — (Vadakstes muižas pils) ļoti mazā izmantošana, kas ar katru gadu pasliktina ēkas stāvokli. Pašreiz pils 3 telpas aizņem pagasta muzejs, Latvijas Sarkanā krusta nodaļa un pagrabstāvā Vadakstes pirmsskolas grupas ēdnīca. Sliktas apsaimniekošanas rezultātā, muižas pils arī ir zaudējusi kultūras pieminekļa statusu. Padomju laikos pilij piebūvēja jauno skolas korpusu ar sporta zāli.

Pils sliktā stāvokļa dēļ ir grūtāk piesaistīt tūristu interesi, kas ietekmē arī visas Vadakstes atpazīstamību.

Vadakstnieki par lielu problēmu uzskata arī slikto infrastruktūras stāvokli. Gan braucamie ceļi, kas pavasaros un rudenos ir ļoti grūti izbraucami, gan dzeramā ūdens sliktā kvalitāte Vadakstes ciemā, sakarā ar ļoti vecām ūdens caurulēm, kuras bieži plīst.

2 Projekta ietekme uz faktisko kopienu

Mūsu kopienas mērķis ir apdzīvot Vadakstes muižu un to veidot, kā tūrisma un kultūras centru. Nākotnē Vadakstes muižu, kas ir kā simbols Vadakstes pagasta kopienai, redzam to kā radošu, māksliniecisku vietu, kur tūristi vēlētos atbraukt atpūsties. Galvenokārt tas saistīts ar Vadakstes muižas attīstīšanu piesaistot cilvēkus, veidojot nometnes, aicinot tūristus gan no Latvijas, gan Lietuvas, veidojot dažādus tematiskus pasākumus. No šī projekta mēs ieguvām nepieciešamo informāciju, jaunas idejas un kontaktus, lai uzlabotu situāciju mūsu kopienas simbolā – Vadakstes muižā. Lai katrs kopienas dalībnieks domātu par Vadakstes muižas nākotni. Šī stratēģija par galveno mērķi nosaka:

- ~ apzināt Vadakstes stiprās un vājās puses, problēmas un attīstības prioritātes, lai rastu risinājumu Vadakstes muižas turpmākai pastāvēšanai un citu aktivitāšu kultivēšanai ap to.

Lai veiktu šīs izmaiņas ir nepieciešams zināšanas, finansējuma piesaistīšana. Nepieciešami kontakti un cilvēki ar līdzīgu pieredzi, pie kuriem vērsties, lai uzzinātu kā rīkoties, kādu soli „spert” nākamo. Vajadzīgs ir visas kopienas darbs un atsaucība, lai viss izdotos. Un protams vajadzīgi arī šī projekta vadītāji, kas palīdzētu, lai šīs ieceres īstenotos dzīvē.

Viena no šādām mācībām bija par esošo ēku un objektu izpēti un iespējamo uzlabošanu.

Viena no pagasta vizītkartēm ir vecais veikals, kas atrodas trīs pagasta galveno ceļu krustcelēs. Tā kā veikals sen jau kā slēgts, tad ēka ir nolaista un izskatījās biedējoša, tas radīja negatīvu pirmo iespaidu kopienas viesu acīs. Problēma bija, ka veikala ēka pieder privātam īpašniekam, bet ar projektā gūto iedvesmu un zināšanām izdevās panākt vienošanos ar īpašnieku par veikala fasādes krāsošanu. Tas izvērtās par visas kopienas kopīgu pasākumu, kaut nedaudz sakārtojot vidi, kurā paši dzīvojam. Krāsošanā piedalījās gan lieli, gan mazi, veicinot domu, ka pašas kopienas iedzīvotāji ir spējīgi mainīt dzīvi un vidi sev apkārt.

2.1 Attīstības plāna sagatavošanai veiktās aktivitātes

Pagasta iedzīvotāju zemās aktivitātes un novērotās kopēja darba darīšanas kultūras neesamības dēļ, nolūkā apzināt iedzīvotāju faktiskās vajadzības tika izmantoti dažādi pagastā rīkoti kultūras notikumi, kā arī veidotas jaunas aktivitātes nolūkā kopā pulcināt iedzīvotājus, veidot kopienas

apziņu, apzināties Vadakstes kā teritoriālas vietas piederību un aktivizēt stratēģisku domāšanu vietas sakopšanai un pilnveidei.

- ~ 2014. gada 31. oktobrī Vadakstes pils telpās tika rīkots pasākums “Leģendu nakts”, kas tapa gan ar kopienas, gan pašvaldības pārstāvju atbalstu. Norises vieta – pils – izvēlēta kā viena no kopienas iniciatīvu un centienu fokusi ar ticību iedzīvotāju un viesu acīs tai piešķirt jaunu elpu un funkciju. Pasākumu apmeklēja kupls skaits gan Vadakstes pagasta iedzīvotāji, gan kaimiņu pagasta iedzīvotāji. Visi bija patīkami pārsteigti redzot, ka pilī atkal ir iedegta gaisma un skan mūzika. Pasākums kalpoja par pirmo iedzīvotāju sevis kā kopuma apzināšanās aktivitāti un ļāva veikt pirmo aptauju un diskusiju par iedzīvotāju mērķiem, vajadzībām un interesēm.
- ~ 2015. gada 19. jūnijā ar Vadakstes kopienas aktīvistu spēkiem Vadakstē tika rīkots Jāņu ielīgošanas pasākums ar mērķi jau detalizētāk uzzināt pagastu iedzīvotāju vēlmes un intereses, tālākai kopienas attīstībai. Pasākums izvērtās visas dienas garumā un tajā paralēli diskusijām interesantas nodarbes un aktivitātes varēja atrast visa vecuma pagasta iedzīvotāji.

2.2 Secinājumi un piezīmes

Lai nākotnē redzētu attīstību Vadakstes pagastā sākotnēji ir vajadzīga pašu Vadakstes iedzīvotāju aktīva līdzdalība un iniciatīva.

2.2.1 Pils kā fokuss un dzinējspēks

Iedzīvotāji ir vienprātīgi, ka viens no galvenajiem nākotnes mērķiem ir Vadakstes pils ēkas atjaunošana un atdzīvināšana. Pilī varētu notikt dažādi vietēja, reģionāla un pat valsts mēroga pasākumi. Pils telpas varētu izīrēt tūristiem un dažādām nometnēm, kas pamazām jau piepildās. Uzlabojot un labiekārtojot Vadakstes pils parku, būtu lielāka iespēja piesaistīt dabas mīļotājus, kas vēlētos pavadīt laiku skaistā parkā pie upes, tieši blakus pilij. Labs piemērs ir pagājušā gada rudenī rīkotā leģendu nakts Vadakstes muižas pilī, kad jebkuram pagasta iedzīvotājam un interesentam bija iespēja baudīt koncertu un vēlā rudens vakarā izstaigāt muižas pili un baudīt tās atmosfēru pašā veļu laikā.

Piesaistos šīs dažādās aktivitātes Vadakstei, tas nāktu par labu visai kopienai – rastos potenciāls jaunām darba vietām Vadakstē, pastarpināti rastos iespējas apkalpojošās nozares uzplaukumam tūrisma plūsmas ērtību apkalpošanā. Parādītos lielāka dzīvība mazajā pierobežas pagastā.

2.2.2 Laba dzīves telpa lauku dzīvesstila piekritējiem

Negaidīts iedzīvotāju secinājums, kā iedzimto, tā iebraukušo iedzīvotāju viedokļos, parādās uzskats par ciema izdevīgo ģeogrāfisko novietojumu lauku dzīves-stila mīļotājiem Vadakste ir diezgan izdevīgs ģeogrāfiskais stāvoklis, jo pagasta centrs atrodas salīdzinoši tuvu Rīgai — apmēram 110 km attālumā. Tāpat pagastam ir ārējā pašvaldības un Kurzemes reģiona robeža, un robeža ar Lietuvu. Tāpēc pagastu var uzskatīt par pirmo Kurzemes un Saldus novada vēstnesi, jo arī uz kartes pagasts izskatās kā tāds izvirzījums (atslēga), kas ved iekšā Latvijas rietumu daļā. Šis ievads Kurzemē var būt pagasta vizītkarte, kas piesaistītu potenciālos tūristus un veicinātu plašāku kopienas atpazīstamību valsts mērogā.

2.2.3 Pārrobežas sadarbības atjaunošana

Tā kā Vadakste robežojas ar Lietuvas Republiku, tad kopienai pastāv īpašs sadarbības potenciāls ar tuvāk esošo Lietuvas kopienu pārstāvjiem. Kad Vadakstē vēl darbojās skola, bija jau izveidojusies sadarbība ar netālu esošā ciema Kivyliai pamatskolu — tika rīkoti sporta turnīri, dažādas pieredzes apmaiņas un draudzības vizītes. Diemžēl līdz ar skolas slēgšanu sadarbība pajuka, bet joprojām pastāv radniecīgas attiecības starp atsevišķiem kopienu pārstāvjiem Vadakstē un Kivyliai. Atsevišķi kādreizējie pagasta iedzīvotāji tagad dzīvo Lietuvas kaimiņu kopienā. Vadakstes kaimiņos Auces novada pašvaldībai ir izdevies izveidot veiksmīgu sadarbību ar Akmenes rajona pašvaldību, kurā arī atrodas Kivyliai kopiena. Tāpēc arī mums pastāv liela cerība atsākt veiksmīgu sadarbību no Vadakstes kopienas puses, rīkojot dažādus starp-kopienas pasākumus, piemēram, kultūras jomā. Līdz ar starptautisku kopienu sadarbību paveras iespēja piesaistīt dažādu projektu finansējumu tieši pārrobežu projektu ietvaros. Ieguvēji būtu ne tikai Vadakstes, bet arī kaimiņu kopienas Lietuvā.

Sadarbība ir jādiversificē un jāformalizē - kontakti ir jāveido ne tikai ar kaimiņiem, bet arī ar pašvaldību un dažādām nevalstiskajām organizācijām. Šā projekta ietvaros bija lieliska iespēja mums iegūt kontaktus ar *Urban Institute*. Tāpat vasarā pirmo reizi piedalījāmies Latvijas Lauku kopienu parlamentā Līgatnē, kurā bija iespēja gūt vērtīgus kontaktus, kas noder turpmāko projektu īstenošanā, jo iespējams, piemēram, piesaistīt finansējumu caur vietējām rīcības grupām no *Leader* programmas.

3 Plānotās aktivitātes 2015. - 2018. gadā

<i>Laiks</i>	<i>Notikums</i>	<i>Sadarbības partneri</i>	<i>Rezultāti</i>
31.10.15	Leģendu nakts Vadakstes pilī	Auces mūzikas skola Rubas pagasts, Jaunaucis pagasts	Pasākumu apmeklēs 50 cilvēkiem.
20.06.16 – 30.06.16	Jauniešu nometne	Rubas pamatskola Jaunaucis pagasta jaunieši	Interesanta nometne jauniešiem no Vadakstes, Rubas un Jaunaucis pagastiem. Veicinot jauniešu sadarbību.
21.06.16	Saulgriežu svinēšana Vadakstē	Rubas pagasts, Jaunaucis pagasts	Pasākumu apmeklēs 50 cilvēkiem.
15.07.16	Starptautu pasākums Latvija - Lietuva	Kivyliai pašvaldība un kultūras centrs	Veicināt pierobežas attīstību.
31.10.16	Leģendu nakts Vadakstes pilī	Auces mūzikas skola, Rubas pagasts, Jaunaucis pagasts	Pasākumu apmeklēs 70 cilvēkiem.
12.16.-01.17.	Iedzīvotāju tikšanās	Vietējie uzņēmēji, pašvaldība, u.c.	Pasākumu apmeklēs 80 cilvēkiem.
01.17.-12.17.	Iedzīvotāju vajadzību analīze un attiecīgo darbu plānošanā, finansējuma piesaiste	Vietējie uzņēmēji, pašvaldība, u.c.	Īstenoti vairāki mazi projekti balstoties uz iedzīvotāju vajadzībām un iesaistot iedzīvotājus to realizācijā
06.17 – 08.17	Jauniešu nometne	Vadakstes pilī, Rubas pamatskola	Interesanta nometne jauniešiem no Latvijas novadiem
31.10.17	Leģendu nakts Vadakstes pilī	Auces mūzikas skola, Rubas pagasts, Jaunaucis pagasts, Vadakstes iedzīvotāji	Pasākumu apmeklēs 70 cilvēkiem.
12.17.-01.18.	Iedzīvotāju tikšanās, vajadzību apzināšana, padarītā izvērtēšana	Vietējie uzņēmēji, pašvaldība, u.c.	Pasākumu apmeklēs 60 cilvēkiem.
01.18.-12.18.	Iedzīvotāju vajadzību analīze un attiecīgo darbu plānošanā, finansējuma piesaiste	Vietējie uzņēmēji, pašvaldība, u.c.	Īstenoti vairāki mazi projekti balstoties uz iedzīvotāju vajadzībām un iesaistot iedzīvotājus to realizācijā
06.18 – 08.18	Jauniešu nometne	Vadakstes pilī, Rubas pamatskola	Interesanta nometne jauniešiem no Latvijas novadiem un Lietuvas
07.18	Starptautu pasākums Latvija - Lietuva	Kivyliai pašvaldība un kultūras centrs	Veicināt pierobežas attīstību.
31.10.18	Leģendu nakts Vadakstes pilī	Auces mūzikas skola, Rubas pagasts, Jaunaucis pagasts, Vadakstes iedzīvotāji	Pasākumu apmeklēs 70 cilvēkiem.
2016-2018 pavasaris	Regulāra kopēja talka, apkārtnes sakopšana	Vadakstes iedzīvotāji	Pasākumu apmeklēs 80 cilvēkiem